

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття
освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою «Міжнародна економіка»

**Шляхи підвищення ефективності імпортової діяльності
підприємств оптової і роздрібною торгівлі (на прикладі ТОВ
«Нетафім Україна»)**

Виконав: студент 4 курсу ФМЕ, гр. 3
Козлов Олексій Андрійович _____
(підпис)

Науковий керівник:
старший викладач кафедри МЕВ
Гусенко Ольга Сергіївна _____
(підпис)

Одеса – 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ.

Актуальність теми. Важливу роль у вітчизняній економіці займає торгівля, не лише зважаючи на обсяг продукції, яка реалізовується через підприємства оптової та роздрібною торгівлі, а й зважаючи на те, що вона може спричиняти певні структурні зміни в економіці країни та впливати на розвиток та збалансованість внутрішнього ринку, в тому числі впливаючи на внутрішні галузеві та регіональні ринки, виступає своєрідним агентом товарно грошових відносин, які виникають між власниками товару, забезпечує працевлаштування великої кількості працівників тощо

Наразі зовнішньоекономічна діяльність підприємств оптової та роздрібною торгівлі є важливим елементом в освоєнні нових збутових ніш, пошуку доступу до обмежених ресурсів, налагодженні міжнародних зв'язків, залученні інвестицій тощо. Здійснення зовнішньоекономічної діяльності створює низку переваг не лише підприємствам, але й країні розташування підприємств, регулюючи валютні курси, зміцнюючи національну валюту та сприяючи надходженням в казну держави. Одним із основних різновидів зовнішньоекономічної діяльності є імпортна діяльність.

Необхідною умовою прийняття рішення про запровадження імпоротною діяльності на підприємстві є її ефективність, яка визначається шляхом зіставлення досягнутого економічного результату з витратами підприємства для його одержання. Встановлення рівня ефективності імпортних операцій дає змогу підприємству оптової та роздрібною торгівлі оцінити можливість їх реалізації підприємством на іноземних ринках. Під час реалізації імпоротною діяльності показники її ефективності допомагають оцінити негативні тенденції, які є індикатором для прийняття окремих управлінських рішень щодо необхідності корегування поточною діяльності або відмови від неї.

Тому актуальність кваліфікаційної роботи бакалавра не визиває сумнівів.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Головною метою дослідження є аналіз ефективності імпоротною діяльності ТОВ «Нетафім Україна» та визначення шляхів її підвищення.

Для реалізації мети, що поставлена, потрібно вирішити наступні завдання:

- розкрити сутність ефективності імпоротною діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі як економічної категорії і сформулювати визначення понять «ефективність», «імпортна діяльність», «оптова та роздрібна торгівля»;
- систематизувати чинники впливу на ефективність імпортною діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі;
- узагальнити методи ефективності імпортною діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі;

- надати загальну організаційно-економічну характеристику ТОВ «Нетафім Україна»;
- здійснити SWOT-аналіз ТОВ «Нетафім Україна»;
- провести аналіз ефективності імпортової діяльності ТОВ «Нетафім Україна»;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності імпортової діяльності ТОВ «Нетафім Україна» за рахунок удосконалення логістичної складової;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності імпортової діяльності ТОВ «Нетафім Україна» за рахунок використання банківського торговельного фінансування.

Об'єктом дослідження є ефективність імпортової діяльності ТОВ «Нетафім Україна» та шляхи її підвищення.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів підвищення ефективності імпортової діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети і вирішення завдань дослідження в роботі використано методи: логічного аналізу (для уточнення категоріального апарату, систематизації ознак і критеріїв ефективності імпортової діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі); аналізу й синтезу (для розробки методичних підходів до аналізу ефективності імпортової діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі); індукції й дедукції, системного аналізу, класифікації (для визначення чинників, що впливають на ефективність імпортової діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі); економічного аналізу, аналізу розподілів, графічні методи (для аналізу імпортової діяльності ТОВ «Нетафім Україна»). Кваліфікаційна робота виконана із використанням програмних пакетів MS Excel.

Інформаційна база дослідження. Для підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра використовувалися наукові-практичні надбання вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, серед яких особливо доцільно виокремити: Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінову, М.Д. Балджи, І.О. Бурака, А.М. Віщевича, Н.О. Власову, О.П. Гребельника, Л.М. Малярець, Г.В. Моргун, Н.О. Мацюк, С.О. Пермінову, К.Е. Решетняк та інших. Інформаційно-довідковою базою слугували нормативно-правові акти України, матеріали науково-практичних конференцій, офіційна звітність ТОВ «Нетафім Україна», а також різноманітні електронні ресурси.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи була прийнята участь у Міжнародній науково-практичній конференції та опублікована стаття: Козлов О., Гусенко О. Методи аналізу ефективності імпортової діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі // Innovative trends in science, practice and education. Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference. Munich, Germany. 2022. Pp. 127-134.

URL: <https://isg-konf.com/innovative-trends-in-science-practice-and-education/>
Available at: DOI: 10.46299/ISG.2022.I.VII

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 84 сторінки. Робота містить 16 таблиць та 16 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра *«Теоретико-методичні основи дослідження ефективності імпоротної діяльності підприємства оптової та роздрібної торгівлі»* узагальнено сутність таких економічних категорій як «ефективність імпоротної діяльності підприємств оптової та роздрібної торгівлі», «ефективність», «імпортна діяльність», «оптова та роздрібна торгівля». Досліджено чинники впливу на ефективність імпоротної діяльності підприємства оптової та роздрібної торгівлі та систематизовано методи оцінки ефективності імпоротної діяльності підприємства.

У другому розділі *«Аналіз ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна»»* надано загальну організаційно-економічну характеристику підприємства. Проведено SWOT– аналіз досліджуваного підприємства. Визначені чинники впливу на ефективність імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна». Проведений аналіз показників ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна».

У третьому розділі *«Шляхи підвищення ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна»»* запропоновано шляхи підвищення ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна» за рахунок удосконалення логістичної складової. Особливий наголос зроблено на використанні банківського торговельного кредитування як фактора підвищення ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна».

ВИСНОВКИ:

На підставі дослідження, зробленого кваліфікаційній роботі бакалавра, було визначено сутність імпоротної діяльності підприємств оптової та роздрібної торгівлі. Систематизовано поняття ефективність імпоротної діяльності. Крім того, було розкрито процес укладання імпортних договорів, які типи контрактів бувають і які існують особливості між цими типами. Також було визначено переваги підприємств оптової і роздрібної торгівлі, розкрито різницю між ними, систематизовано функції, які вони виконують та проаналізовано товарооборот підприємств оптової та роздрібної торгівлі України.

В роботі були узагальнені фактори впливу на ефективність імпортової діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі. Визначені особливості впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на імпортової діяльність.

Також в роботі було систематизовано методи аналізу ефективності імпортової діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі. До того ж при використанні наданої методики є можливість визначити чи є імпортової діяльність підприємства доцільною, на які слабкі сторони слід звернути уваги, та які ситуації пов'язані із імпортової діяльністю підприємства можуть виникнути у майбутньому.

На підставі аналізу, зробленого у кваліфікаційній роботі бакалавра, була надана загальна організаційно-економічна характеристика ТОВ «Нетафім Україна». Так, горизонтальний аналіз активів ТОВ «Нетафім Україна» у 2020 р. порівняно з 2019 р. продемонстрував збільшення господарського потенціалу, адже сума активів у 2020 році збільшилась на 43,64%. Іншими словами, на підприємстві збільшується обсяг наявного у розпорядженні майна. Можна сказати, що оскільки кількість активів компанії зростає швидше, ніж дохід від продажів товару, то може спостерігатися необхідність у пошуку додаткових резервів оптимізації поточної структури активів.

Горизонтальний аналіз пасивів (джерел фінансування активів) віддзеркалив тенденцію до збільшення суми для наявних джерел фінансування з метою залучення активів. Це тягне за собою зростання короткострокових зобов'язань, а саме на 74,47%. Отже, факт зменшення суми власного капіталу підприємства показує на рівень зниження благополуччя власника підприємства. Загалом, при зростанні загальної суми зобов'язань – забезпечується повніше розкриття можливого потенціалу підприємства, але з іншого боку, це може привести до підвищення рівня залежності компанії від зовнішніх інвесторів, тобто постачальників фінансових ресурсів.

Для того щоб зробити загальний аналіз ефективності підприємства в розділі була проаналізована загальна ефективність економічних показників, а саме проведений аналіз фінансового стану ТОВ «Нетафім Україна». За яким у 2019-2020 рр. можна побачити, що необоротні активи компанії зменшились у 2020 році в порівнянні з 2019 на 69,4 тис. грн., а оборотні у свою чергу збільшились на 2522,2 тис. грн., а загалом активи фірми збільшились на 2458,8 тис. грн.

Стосовно сукупного доходу підприємства, то в 2020 році в порівнянні з 2019 роком чистий прибуток компанії знизився на 10539,2 тис. грн. Причиною цього послугувала перша хвиля вірусу Covid-19, яка спричинила за собою наступні негативні наслідки:

- нестабільність валютного курсу;
- зниження купівельної спроможності;
- закриття певних ринків закордоном шляхом неможливості доставки туди с/х продукції(закриття кордонів, портів тощо);

- порушення логістичного ланцюга через нестабільну ситуацію пов'язану із морськими, автомобільними та залізничними перевезеннями як і на території України, так і в країнах експортерів продукції «Netafim» до ТОВ «Нетафім Україна».

В роботі були визначені переваги та недоліки ТОВ «Нетафім Україна» в порівнянні з конкурентами та зроблений SWOT-аналіз підприємства.

Було визначено, що ТОВ «Нетафім Україна» імпортує продукцію переважно із Ізраїлю та в деяких випадках з Туреччини. Зазвичай для транспортування використовуються морські перевезення. Причиною цього є те, що морські перевезення є дешевшими, аніж повітряні перевезення, та якщо узяти до уваги особливості географічного розміщення Ізраїлю та Туреччини, то транспірація контейнеру займає приблизно 15-20 днів, що вважається дуже швидким проміжком часу у морських перевезеннях. Для цього був проаналізований логістичний ланцюг ТОВ «Нетафім Україна»

Також було зазначено, що більша кількість виробництва розташована у Турції, Китаї та Ізраїлі. Це можна обґрунтувати наступним чином: Китай виробляє продукцію для усіх азіатських країн, та США (на промислових підприємствах «Netafim» у США виробляються лише складне обладнання, як генератори, або насоси, а коннектори та стрічки для поливу виробляються для американського та латиноамериканського ринку в Китаї); продукції з Ізраїлю та постачається в Арабські держави, та в деякі країни СНД; Туреччина виробляє продукцію яка постачається в переважній кількості до Європи, та в деяких випадках в країни СНД.

В роботі був зроблений аналіз абсолютних та відносних показників ефективності імпорту ТОВ «Нетафім Україна» за 2019-2020 рр. За яким, можна побачити, що у 2020 році рентабельність імпортерських операцій знизилась в 0,038%. Причиною такого зниження стало різке збільшення витрат, а саме – транспортні витрати на 22828,2 тис.грн., а операційні витрати – на 16051,1 тис.грн. Крім того, знизилась прибутки від імпорту підприємства. Причиною цього слугувала перша хвиля Covid-19, і вона спричинила низку негативних наслідків:

- погіршення логістичного ланцюгу внаслідок закриття портів/аеропортів;
- стрибок валютного курсу;
- зниження здатності до покупки у клієнтів;
- збої на виробництві.

Можна зауважити, що імпортерна діяльність ТОВ «Нетафім Україна» не є ефективною станом на 2020 і 2019 роки, адже показник ефективності імпорту товарів у будь-якому разі нижче за 1. З цього випливає, що керівництву вкрай необхідно організувати і розробити спеціальний проект по вдосконаленню та оптимізації витрат, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю.

Для того щоб визначити найприбутковіші позиції в асортименті ТОВ «Нетафім Україна» в розділі був зроблений ABC-аналіз. Проаналізувавши усі

позиції з асортименту товару, був зроблений висновок, що найбільший дохід на підприємстві приносять позиції «Крапельниці та крапельні лінії» та «Гнучкі та поліетиленові трубки», невеликий дохід приносять найменування «Коннектори», «Клапани», а мінімальний дохід за позиціями «Спринклери» та «Фільтри».

В кваліфікаційній роботі бакалавра були визначені шляхи підвищення ефективності імпортової діяльності ТОВ «Нетафім Україна», зокрема за рахунок удосконалення логістичної складової. Було розроблено нові шляхи удосконалення логістичної діяльності ТОВ «Нетафім Україна», а саме – розглянуто основні проблемні моменти, та запропоновано можливі шляхи їх вирішення, та оптимізації витрат, пов'язаних з міжнародним транспортуванням. Проведено конкретні розрахунки з перспективними зниженнями логістичних витрат.

Також в роботі були визначені шляхи підвищення ефективності імпортової діяльності ТОВ «Нетафім Україна» за рахунок банківського кредитування імпорту, зокрема передімпортного та постімпортного фінансування.

Були надані переваги передімпортного фінансування для ТОВ «Нетафім Україна», а саме:

- залучення фінансування від іноземних банків;
- підтримка надійної репутації підприємства перед іноземними партнерами;
- можливість роботи з постачальником на більш вигідних умовах поставки товару – за більш низькими цінами;
- усувається ризик того, що постачальник не відвантажить товар після оплати за контрактом.

Були визначені вигоди постімпортного фінансування для ТОВ «Нетафім Україна», а саме:

- розширюються можливості отримання товарного кредиту від контрагентів, а також покращуються параметри товарного кредитування у зв'язку з тим, що ризики підприємства замінюються банківськими зобов'язаннями;
- фінансування імпорту з використанням акредитивних і гарантійних інструментів здійснюється на безресурсній основі, що значно знижує його вартість;
- акредитивні та гарантійні інструменти включають в себе різні додаткові вимоги до постачальників (строки відвантаження, вимоги до супровідних документів тощо), що дозволяє краще організувати та планувати поставки;
- зниження ризиків несумлінної поведінки контрагентів підприємства, що, у разі отримання зовнішнього фінансування імпортих операцій, усуває можливість погіршення кредитної історії Товариства з вини контрагентів.

Був проведений аналіз умов передімпортного та постімпортного фінансування українськими банками для ТОВ «Нетафім Україна» та запропоновано підприємству звертатися до АТ «Укрексімбанк».

АНОТАЦІЯ

Козлов Олексій Андрійович, «Шляхи підвищення ефективності імпоротної діяльності підприємства оптової та роздрібною торгівлі (на прикладі ТОВ «Нетафім Україна»)», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародна економіка» Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є ефективність імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна» та шляхи її підвищення.

У роботі розглядаються теоретико-методичні основи дослідження ефективності імпоротної діяльності підприємства оптової та роздрібною торгівлі. Досліджено чинники впливу на ефективність імпоротної діяльності підприємства оптової та роздрібною торгівлі та систематизовано методи оцінки ефективності імпоротної діяльності підприємства.

Проаналізовано показники сучасного стану та динаміки імпорту санітарно-технічної продукції ТОВ «Нетафім Україна». Проведено SWOT— аналіз досліджуваного підприємства. Визначені чинники впливу на ефективність імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна». Проведений аналіз показників ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна».

Запропоновано шляхи підвищення ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна» за рахунок удосконалення логістичної складової. Особливий наголос зроблено на банківському торговельному кредитуванні як фактора підвищення ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Нетафім Україна».

Ключові слова: ефективність, імпортна діяльність, підприємство оптової та роздрібною торгівлі, SWOT- аналіз, ABC – аналіз, логістична діяльність, морські перевезення, авіап перевезення, передімпортне фінансування, постімпортне фінансування.

SUMMARY

Kozlov Oleksiy Andriyovych, "Ways to increase the efficiency of import activities of wholesale and retail trade enterprises (on the example of Netafim Ukraine LLC)" qualification work for a bachelor's degree 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economics" Odessa National Economic University Odesa, 2022

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of the study is the efficiency of import activities of Netafim Ukraine LLC and ways to increase it.

The theoretical and methodical bases of research of efficiency of import activity of the enterprise of wholesale and retail trade are considered in the work. The factors influencing the efficiency of import activity of the enterprise of wholesale and retail trade are investigated and the methods of estimating the efficiency of import activity of the enterprise are systematized.

Indicators of the current state and dynamics of imports of sanitary products of Netafim Ukraine LLC are analyzed. SWOT— analysis of the researched enterprise was carried out. Factors influencing the efficiency of import activities of Netafim Ukraine LLC have been identified. The analysis of indicators of efficiency of import activity of LLC Netafim Ukraine is carried out.

Ways to increase the efficiency of import activities of Netafim Ukraine LLC by improving the logistics component are proposed. Particular emphasis was placed on bank trade lending as a factor in improving the efficiency of import activities of Netafim Ukraine LLC.

Key words: efficiency, import activity, wholesale and retail trade enterprise, SWOT-analysis, ABC-analysis, logistics activity, sea transportation, air transportation, pre-import financing, post-import financing.